

Vot particular que presenta el conseller Daniel Sirera Bellés a l'Acord 11/2015, de 4 de febrer, del Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), en relació amb l'esquetx que recrea una escena de la pel·lícula *Der Untergang* (L'enfonsament) al programa *Polònia* (TV3) del 13 novembre de 2014

En data 19 novembre 2014 va tenir entrada en el registre del CAC una queixa del Partit Popular de Catalunya en relació amb l'esquetx que recrea una escena de la pel·lícula *Der Untergang* (L'enfonsament) al programa *Polònia* (TV3) del 13 de novembre de 2014. Un cop l'Àrea de Continguts i l'Àrea Jurídica del Consell han analitzat l'esquetx esmentat, el Ple del CAC ha adoptat, amb el meu vot en contra, un acord en què es constata que "l'esquetx s'ha realitzat en el context d'un programa d'humor, identificat clarament com de sàtira política, sense que en el cas analitzat s'hagi produït vulneració de la legislació audiovisual vigent".

Tot i això, l'Informe 58/2014 de l'Àrea de Continguts del CAC assenyala que "1. l'escena del film *Der Untergang* parodiada mitjançant un esquetx al programa *Polònia* transcorre en un búnquer durant les últimes hores de la II Guerra Mundial. En aquesta escena, els generals alemanys informen Adolf Hitler que les forces aliades s'aproximen a Berlín i que l'última ofensiva ha estat un fracàs; i 2) l'esquetx recrea elements formals (l'estructura discursiva, la posada en escena i l'escenari) d'una escena de la pel·lícula *Der Untergang* i en substitueix el contingut per un tema d'actualitat política protagonitzat per personatges públics (la recepció dels resultats del procés participatiu del 9N a Catalunya per part del Govern espanyol), tot emprant un to humorístic, de manera que esdevé una paròdia."

Així doncs, el mateix informe de l'Àrea de Continguts del CAC reconeix que en aquest esquetx es compara el president del Govern d'Espanya amb Hitler i alguns dels ministres del Govern amb els generals del dictador i genocida alemany. Discrepo de l'opinió de l'acord del CAC, aprovat amb el meu vot en contra, que assenyala que no es van superar els límits a la llibertat d'expressió, ja que fins i tot la sàtira política està subjecta a límits. Així, la STS de 14 abril 2000 assenyala que "[...] por consustancial que sean al género satírico tanto la ridiculización del personaje y el tono jocoso o burlón como la brevedad y rotundidad del mensaje, dicho género no puede quedar por completo al margen de la protección que merezca el honor del personaje objeto de burla o, dicho de otra forma, el acudir a ese género no borra o elimina los límites que impone la protección del derecho fundamental al honor, a la intimidad personal y familiar y a la propia imagen [...]" D'altra banda, el Tribunal Constitucional (STC 176/1995) aprecia que es produeix una intromissió il·legítima mitjançant un text, historieta o còmic quan l'anomenat *animus iocandi* (intenció de fer broma) s'utilitza "[...] precisamente como instrumento de escarnio [...]"

En aquest cas, l'esquetx de *Polònia* no s'ha limitat a criticar el president del Govern de l'Estat o a burlar-se'n, cosa que d'altra banda és habitual en aquest programa, sinó que quan se'l parodia comparant-lo amb l'assassí genocida més gran de la història, es produeix una desqualificació injuriosa sobre ell i sobre el conjunt dels espanyols.

El CAC no pot argumentar que l'esquetx no va banalitzar el nazisme, perquè —segons es llegeix a l'Acord— no es va incloure “cap al·lusió verbal ni cap símbol propi d'aquella època històrica ni del règim nacionalsocialista alemany”. Tots els espectadors i tots els mitjans de comunicació que s'han fet ressò de la denúncia del Partit Popular de Catalunya contra aquest esquetx de *Polònia* van entendre, amb independència que existís simbologia nazi o no, que s'hi estava comparant Rajoy amb Hitler.

El programa *Polònia* té dret a exercir la seva llibertat d'expressió, té dret a dur a terme una crítica àcida i aspre, però, des del meu punt de vista, no té dret a identificar el president del Govern espanyol amb un dels criminals més grans de la humanitat.

L'acord del CAC sembla donar per bona l'explicació oferta pel programa mateix, que, hores després de la polèmica, va assenyalar, a través d'una piulada de Twitter, que “S'ha de distingir la comparació amb un personatge (Hitler) i la paròdia de l'escena d'una pel·lícula sense cap referència”. L'equiparació i l'associació que produeix en la persona teleespectadora un personatge que parodia Mariano Rajoy —al *Polònia*— amb un altre personatge de ficció que en realitat està representant Hitler a la pel·lícula (*Der Untergang*) provoca irremeiablement que es compari els personatges reals amb els que tots dos estan imitant, parodiant o representant: Rajoy i Hitler. **Aquesta associació és pejorativa, repugna a la societat actual i no resulta admissible, com a regla general, en l'exercici de la llibertat d'expressió, tal com ho han considerat reiterades sentències del Tribunal Suprem, com ara la de 21 de juliol de 1993 (rec. 259/1991); núm. 992/2003, de 24 d'octubre; núm. 176/2012, de 3 d'abril, i núm. 9/2013, de 21 de gener.**

A més, del contingut del programa se'n desprèn una banalització i una minimització clares del règim nacionalsocialista i dels greus i horribles crims que va cometre, i una equiparació d'aquest règim i dels seus autors amb el president i els membres del Govern de l'Estat.

La Decisió marc 2008/913/JAI del Consell, de 28 de novembre de 2008, relativa a la lluita contra determinades formes i manifestacions de racisme i xenofòbia mitjançant el Dret penal (DOUE núm. 328, de 6 de desembre de 2008, pàg. 55-58) assenyala que es consideren punibles com a delictes penals determinats actes comesos amb objectius racistes o xenòfobs, com ara “[...] la trivialización flagrante de los crímenes de genocidio, crímenes contra la humanidad y crímenes de guerra [...]”.

Banalitzar o trivialitzar el tràfic d'estupefaents, la pedofília, l'esclavitud, la violència masclista, la tortura o les dictadures convertint-los en fets quotidians i ordinaris que ja no produeixen ni indignació ni espant, allunya les societats democràtiques de la possibilitat d'eradicar-los. Utilitzar la figura —o qui el representa en una pel·lícula, o l'actor que representa a qui el representa, o l'actor que imita a qui es compara amb l'actor que el representa— d'un personatge que va provocar la mort de disset milions de persones contribueix a **banalitzar el nazisme, i fent-ho en normalitzem la presència. Qualsevol comparació d'Hitler amb un representant polític democràtic, ja sigui directament o mitjançant actor interposat, ha de merèixer el rebuig comú i unànim per part de tothom.** L'esquetx de *Polònia* no només banalitza i normalitza el nazisme, sinó que busca que els espectadors equiparin el president del Govern amb el genocida més gran de la història de la humanitat.

Daniel Sirera Bellés
Conseller secretari

Barcelona, 6 de febrer de 2015